

**Uitkomsten bewonersenquête
recreatiezonering gemeente Epe**

COLOFON

Datum: 31-10-2024

Auteur: L. B. Huijzer-Stelwagen, R. ter Haar

Opdrachtgever: Gemeente Epe

Borgman Beheer Advies

Hollandseweg 7H

6706 KN Wageningen

TELEFOON +31 (0)317 – 76 90 45

EMAIL info@borgmanbeheer.nl

WEBSITE www.borgmanbeheer.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
2	Resultaten	5
2.1	Frequentie bezoek aan natuurgebied	5
2.2	Inwoner van de gemeente	6
2.3	Vervoersmiddelen.....	7
2.4	Duur bezoek aan natuurgebied	8
2.5	Samenstelling gezelschap	9
2.6	Reden voor bezoek	10
2.7	Functie van het gebied.....	11
2.8	Waardering van het gebied.....	12
2.9	Aanwezigheid van faciliteiten	13
2.10	Sluiten van wegen en paden	14
2.11	Voorkeur voor paden	15
2.12	Verbeterpunten (natuur)beleving.....	16
3	Conclusies.....	18

1 Inleiding

Om de natuur in het beschermde natura 2000-gebied de Veluwe te behouden en te versterken heeft provincie Gelderland het recreatiezoneringsplan vastgesteld. Het is een prachtig gebied met een rijke natuur en een variatie aan landschappen om trots op te zijn. Het gebied is populair bij recreanten en natuurliefhebbers. Om beeld te krijgen bij hoe de bezoekers de terreinen gebruiken en waarderen is een bezoekers enquête opgesteld.

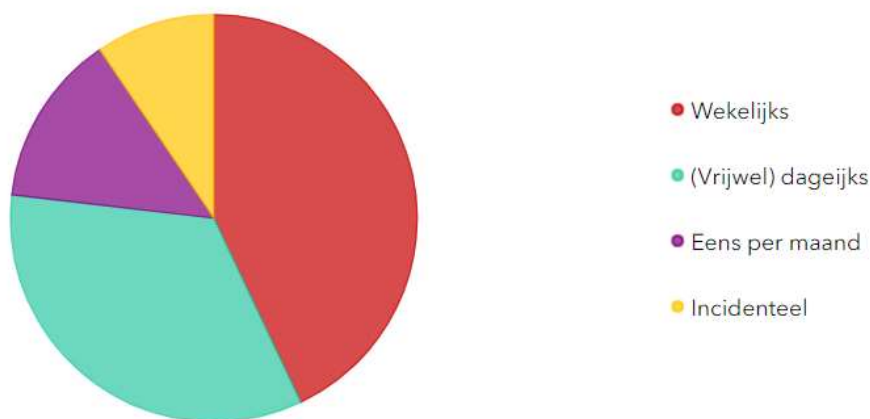
Door middel van communicatie op sociale media, flyers bij de ingangen van de natuurterreinen en bij VVV en horeca werden mensen gevraagd de enquête in te vullen. Tussen 29 juni en 13 september 2024 was de enquête beschikbaar.

In totaal hebben 1066 mensen de enquête ingevuld. In dit rapport is de uitwerking van de resultaten van de enquête uiteengezet. Elke vraag is hier kort uitgewerkt aan de hand van tekst, grafieken en tabellen. Percentages zijn in de tekst afgerond naar gehele getallen in deze uitwerking. Bij de vragen waar het mogelijk was om een open antwoord in te vullen, is hier nog een handmatige analyse uitgevoerd. Hierbij is geprobeerd om de antwoorden te groeperen in bestaande categorieën en ze anders samen te voegen tot één nieuwe categorie. Hierbij zijn soms ook antwoorden weggelaten die niet van toepassing waren op de vraag.

2 Resultaten

2.1 Frequentie bezoek aan natuurgebied

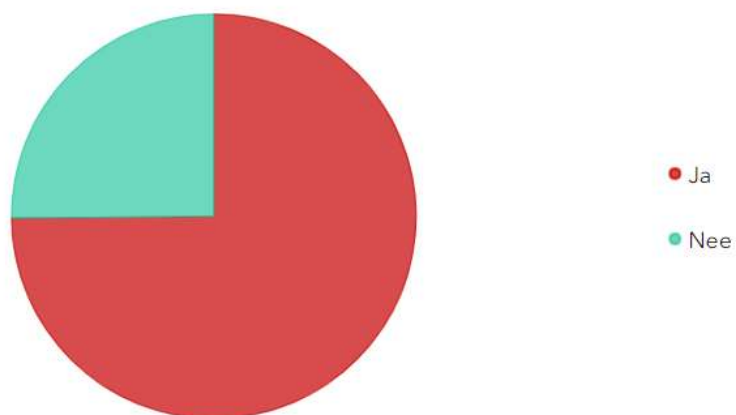
Aan de respondenten is gevraagd hoe vaak ze de natuurgebieden van Epe bezoeken. Het overgrote deel van de deelnemers bezoekt het natuurgebied wekelijks (43%) of vaker (34%). Ongeveer 23% bezoekt het gebied eens per maand of minder.

Antwoorden	Aantal	Percentage
Wekelijks	458	42,96%
(Vrijwel) dageijks	361	33,86%
Eens per maand	146	13,7%
Incidenteel	101	9,47%

2.2 Inwoner van de gemeente

Bijna 75% van de respondenten is inwoner van de gemeente Epe.

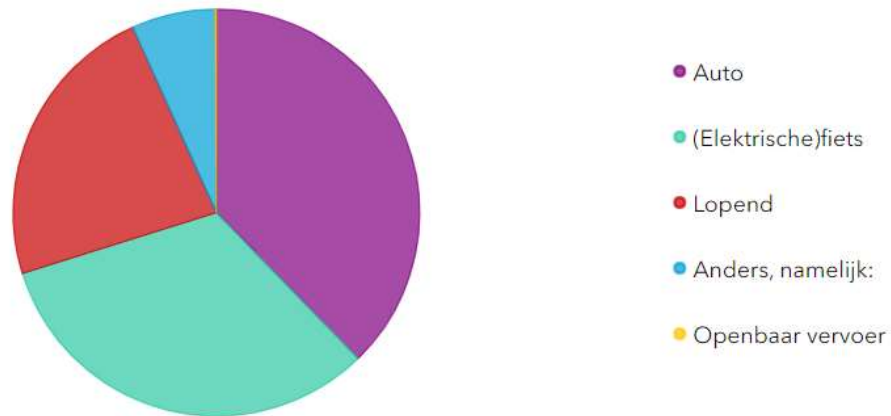

Antwoorden	Aantal	Percentage
Ja	798	74,86%
Nee	268	25,14%

2.3 Vervoersmiddelen

De vervoersmiddelen waarmee deelnemers naar de natuurgebieden van Epe komen zijn divers. De meeste respondenten komen met de fiets (38%) of met de auto (32%) naar het gebied. Ongeveer een kwart van de respondenten bezoekt het gebied te voet (23%). Bijna niemand komt met het openbaar vervoer naar het gebied.

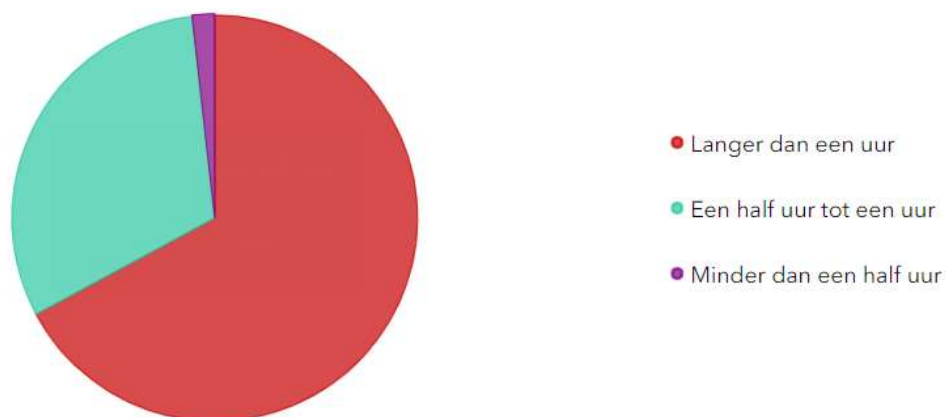
Bij de optie 'Anders, namelijk' heeft een klein aandeel van de bezoekers (7%) enkele andere opties ingevuld. Sommige bezoekers wisselen af welk vervoersmiddel ze gebruiken. Andere bezoekers komen te paard, met de mountainbike of op de scootmobiel naar het gebied.

Antwoorden	Aantal	Percentage
Auto	402	37,71%
(Elektrische)fiets	346	32,46%
Lopend	246	23,08%
Anders, namelijk:	71	6,66%
Openbaar vervoer	1	0,09%

2.4 Duur bezoek aan natuurgebied

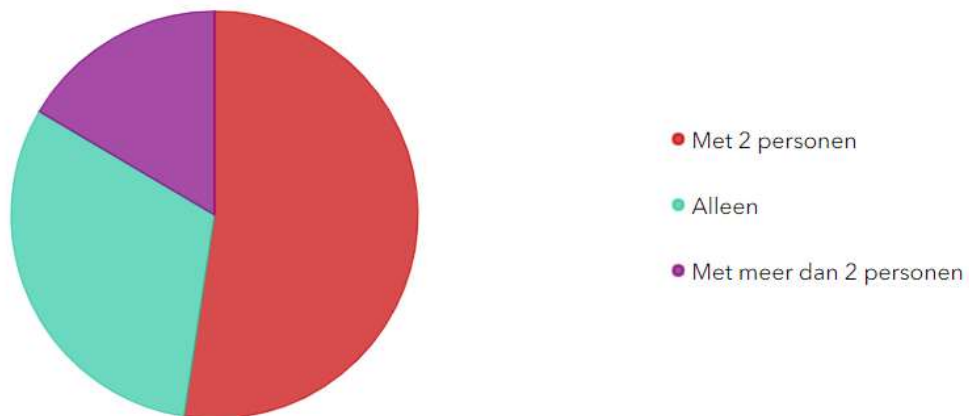
De meeste respondenten blijven langer dan een uur in de natuurgebieden van de gemeente Epe (67%). Ongeveer een derde van de respondenten blijft tussen een half uur en een uur in het gebied (31%). Een zeer klein aandeel blijft slechts korter dan een half uur (2%).

Antwoorden	Aantal	Percentage
Langer dan een uur	715	67,07%
Een half uur tot een uur	331	31,05%
Minder dan een half uur	19	1,78%

2.5 Samenstelling gezelschap

Ruim de helft van de bezoekers komt met twee personen naar de natuurgebieden (52%). Ongeveer een derde van de bezoekers komt alleen (31%). Slechts een klein aandeel bezoekt het gebied met meer dan 2 personen (16%).

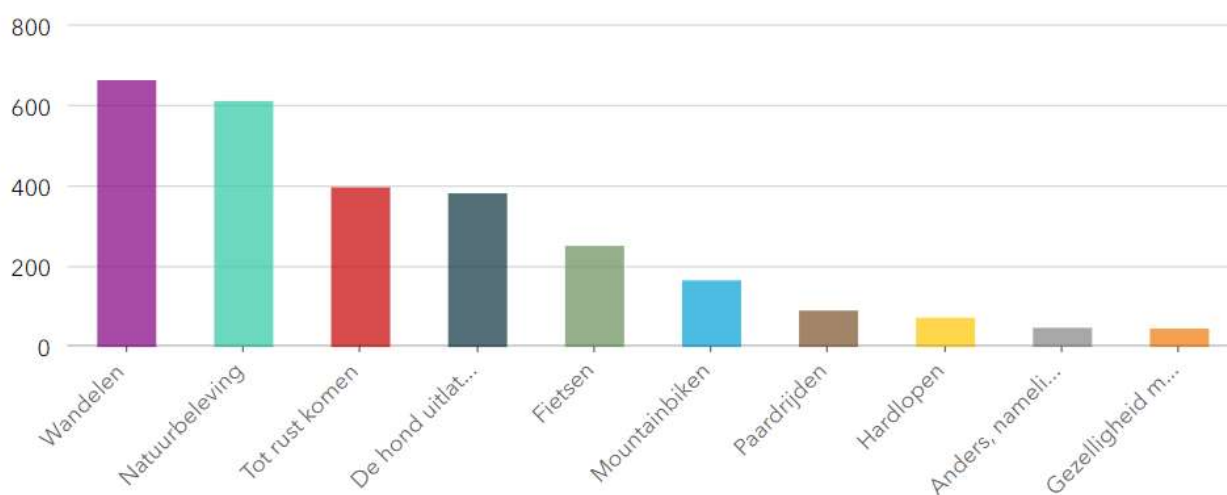
Antwoorden	Aantal	Percentage
Met 2 personen	558	52,35%
Alleen	331	31,05%
Met meer dan 2 personen	176	16,51%

2.6 Reden voor bezoek

De redenen voor het bezoek aan de natuurgebieden is divers voor veel mensen. Ook hebben de meeste mensen meerdere redenen om het gebied te bezoeken, bijvoorbeeld wandelen wat gepaard gaat met het uitlaten van de hond. Daarom konden respondenten op deze vraag tot 3 antwoorden geven.

Uit de grafiek is af te lezen dat het grootste gedeelte van de bezoekers naar het gebied komt om te wandelen (62%). Daarnaast zijn natuurbeleving (58%), tot rust komen (37%) en de hond uitlaten (36%) de voornaamste redenen om het gebied te bezoeken. Een kleinere, maar nog altijd aanzienlijke groep mensen komt naar het gebied om te fietsen of mountainbiken (24%). Verder komen mensen nog naar het gebied om te paardrijden (9%), hardlopen (7%) of om samen te zijn met gezelschap (4%).

Wanneer respondenten de optie 'Anders, namelijk' invulden bleken de opgegeven redenen divers. De volgende reacties zijn één of enkele keren genoemd: fotografie, genieten van de natuur, werk/vrijwilligerswerk, natuureducatie, verkeer naar werk/school, sporten, wild kijken, horeca, wonen in het gebied, wild kijken, geocachen, jagen en het opruimen van afval.

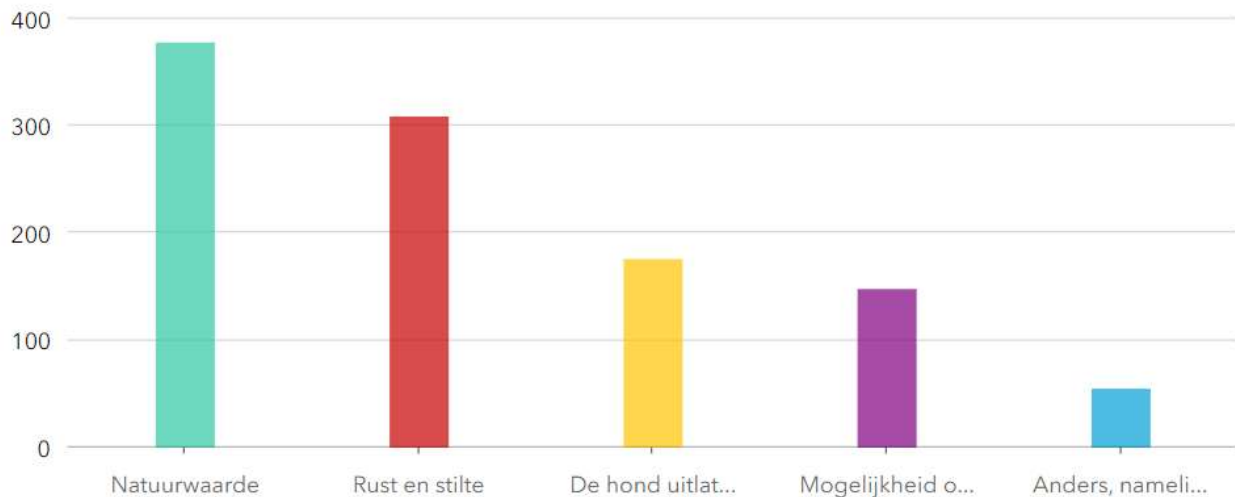

Antwoorden	Aantal	Percentage
Wandelen	665	62,38%
Natuurbeleving	613	57,5%
Tot rust komen	398	37,34%
De hond uitlaten	383	35,93%
Fietsen	252	23,64%
Mountainbiken	166	15,57%
Paardrijden	91	8,54%
Hardlopen	73	6,85%
Anders, namelijk:	48	4,5%
Gezelligheid met gezelschap	46	4,32%

2.7 Functie van het gebied

Op de vraag wat voor de respondenten de belangrijkste functie van het gebied is, werd de natuurwaarde als belangrijkste functie genoemd (35%). Kort daarop volgt rust en stilte als belangrijkste functie (29%). De hond uitlaten (17%) en de mogelijkheid bieden om te sporten (14%) geldt ook nog als belangrijke reden voor een aantal mensen.

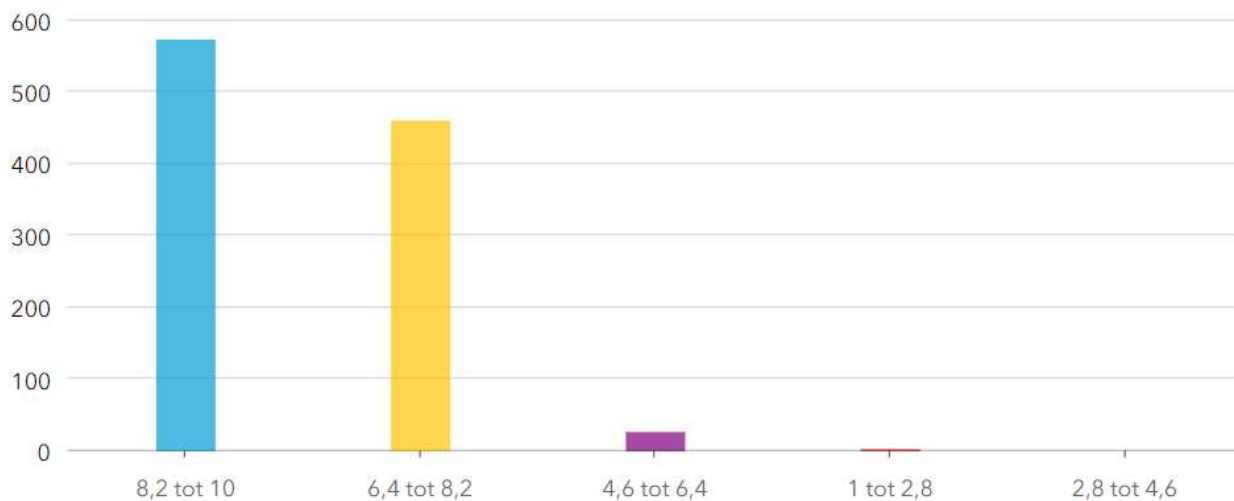
Bij de optie 'Anders, namelijk' zijn nog enkele andere diverse redenen genoemd. 10 respondenten gaven aan dat het voor hen vooral een combinatie van functies is. Verder werd recreatie, wonen, werken, verkeer en nostalgie nog enkele malen genoemd als aanvullende functies van het gebied.

Antwoorden	Aantal	Percentage
Natuurwaarde	378	35,46%
Rust en stilte	309	28,99%
De hond uitlaten	176	16,51%
Mogelijkheid om te sporten	148	13,88%
Anders, namelijk:	55	5,16%

2.8 Waardering van het gebied

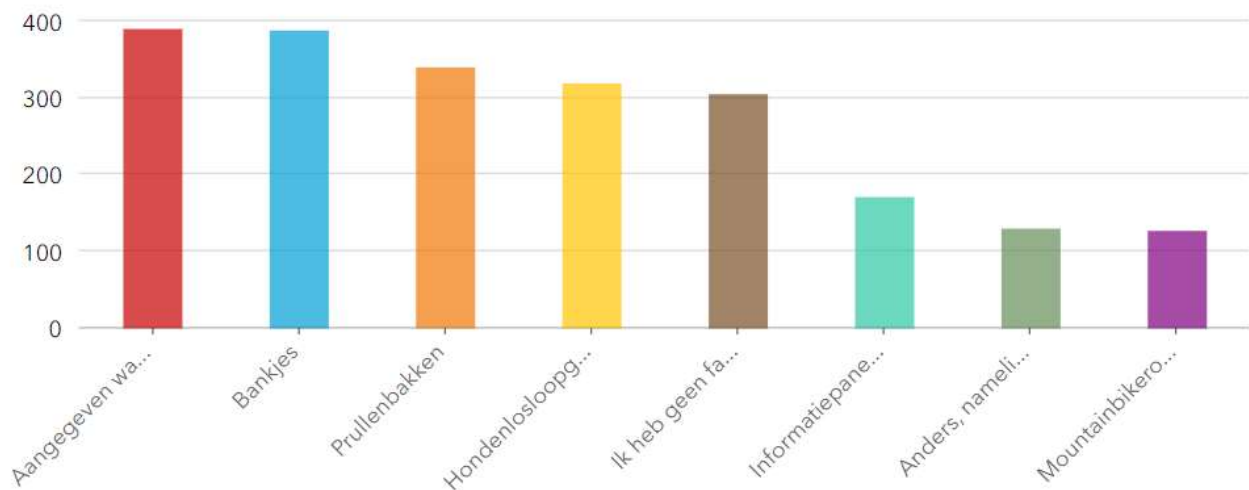
De respondenten hebben duidelijk waardering voor de Eper natuurgebieden: het gemiddelde cijfer op basis van de enquête is een 8,6. Er mocht een cijfer van 1 tot en met 10 als antwoord gegeven worden op deze vraag. Bijna 600 deelnemers geven het gebied een cijfer tussen de 8,2 en de 10. Rond de 450 mensen geven het gebied een cijfer tussen de 6,4 en 8,2. Onder de 50 respondenten geven het gebied een cijfer lager dan een 6,4.

2.9 Aanwezigheid van faciliteiten

Aan de respondenten is ook gevraagd welke faciliteiten zij belangrijk vinden als ze een natuurgebied bezoeken. Hierbij mochten meerdere antwoorden gegeven worden. Een groot aantal van de bezoekers geeft aan dat ze gemarkeerde wandelroutes (37%) en de aanwezigheid van bankjes (36%) belangrijk vinden. Ook de aanwezigheid van prullenbakken (32%) en informatiepanelen (16%) is van belang voor bezoekers. De aanwezigheid van een hondenlosloopgebied wordt voor ongeveer een derde deel van de bezoekers ook als belangrijk gezien (30%). Ongeveer 12% van de respondenten vindt de aanwezigheid van mountainbikeroutes belangrijk.

Ook geeft net iets minder dan een derde deel van de bezoekers aan dat ze juist geen faciliteiten nodig hebben in het gebied (29%). Dit wordt verder onderstreept bij de antwoorden uit de optie 'Anders, namelijk', waarin enkele respondenten ook benoemen juist minder faciliteiten te willen. Een ander antwoord wat duidelijk naar voren komt uit de optie 'Anders, namelijk' is de aanwezigheid van ruiterspaden: 44 respondenten hebben dit genoemd. Ook de aanwezigheid van fietspaden (beton) en gravelpaden/de behoefte om vrij te fietsen door het bos wordt door 20 respondenten genoemd. Andere reacties die enkele malen zijn genoemd is de aanwezigheid van horeca, toiletten, zwemgelegenheid voor de hond en toegankelijkheid van de natuurgebieden voor mindervaliden.

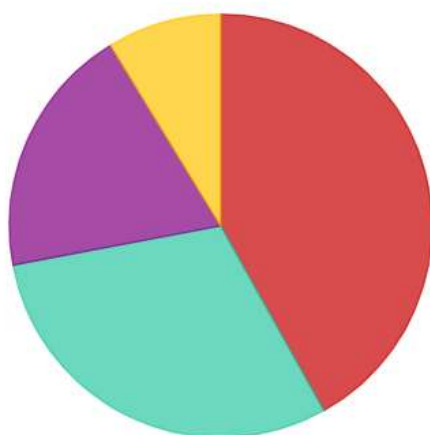
Antwoorden	Aantal	Percentage
Aangegeven wandelroutes	390	36,59%
Bankjes	388	36,4%
Prullenbakken	340	31,89%
Hondenlosloopgebied	319	29,92%
Ik heb geen faciliteiten nodig	305	28,61%
Informatiepanelen	171	16,04%
Anders, namelijk:	130	12,2%
Mountainbikeroute	127	11,91%

2.10 Sluiten van wegen en paden

Een belangrijk onderdeel van de recreatiezonering is de beoordeling van de padenstructuur. Hierbij wordt gekeken of er in bepaalde gebieden of delen daarvan paden afgesloten moeten worden ten behoeve van de natuur. Het grootste gedeelte van de respondenten geeft aan dat ze het niet erg vinden als er paden afgesloten worden, zolang dit niet ten koste gaat van de afwisseling in wandelrondjes (42%). Toch geeft ook bijna een derde van de respondenten aan dat ze liever geen paden afgesloten zien worden (30%). Een vijfde van de bezoekers vindt het geen probleem als er paden afgesloten worden (19%).

Bij de optie 'Anders, namelijk' wordt zowel voor het sluiten van de paden als het openhouden daarvan verdere uitleg gegeven. Ongeveer 20 respondenten geven aan dat ze bang zijn dat door het sluiten van paden de overgebleven paden te druk worden. Ook vinden ongeveer 35 respondenten dat er al teveel paden zijn afgesloten (15) of andere verboden zijn opgelegd (19). Een klein aandeel van de mensen (5) is bang dat ze alleen nog maar lange wandelrondes kunnen maken als er paden worden afgesloten.

Daarentegen vinden een klein aantal respondenten het ook prima als er paden worden afgesloten, mits er aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan. Het ruiternetwerk en hondenlosloopgebied mag niet in het geding komen van 10 respondenten, er moet volgens 8 respondenten een duidelijke scheiding blijven tussen fietsers, ruiters en wandelaars en 5 respondenten willen niet dat er alleen maar brede wandelpaden over blijven.

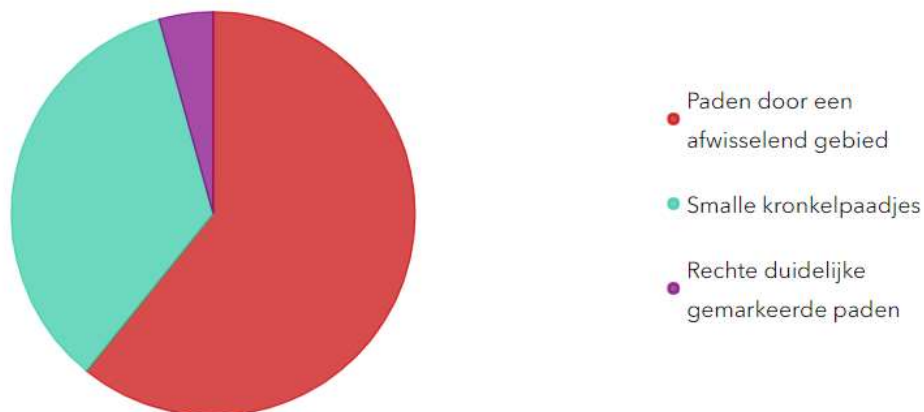

- Er mogen van mij best wel wat paden worden afgesloten, zolang ik maar afwisseling kan houden in mijn rondjes
- Liever geen verandering, zo kan ik mijn vaste ronde niet meer maken
- Prima idee, er blijven vast en zeker voldoende mogelijkheden over.

Antwoorden	Aantal	Percentage
Er mogen van mij best wel wat paden worden afgesloten, zolang ik maar afwisseling kan houden in mijn rondjes	446	41,84%
Liever geen verandering, zo kan ik mijn vaste ronde niet meer maken	321	30,11%
Prima idee, er blijven vast en zeker voldoende mogelijkheden over.	205	19,23%
Anders, namelijk:	93	8,72%

2.11 Voorkeur voor paden

Aansluitend op de vorige vraag is aan de respondenten ook gevraagd welk type pad zij het liefste betreden. Verreweg de meeste mensen geven aan dat ze afwisseling in de paden prefereren (61%). Toch heeft een derde van de deelnemers een voorkeur voor smalle kronkelpaadjes (35%) ten opzichte van brede, gemarkeerde paadjes, waar slechts 4% voor kiest.

Antwoorden	Aantal	Percentage
Paden door een afwisselend gebied	648	60,79%
Smalle kronkelpaadjes	372	34,9%
Rechte duidelijke gemarkeerde paden	46	4,32%

2.12 Verbeterpunten (natuur)beleving

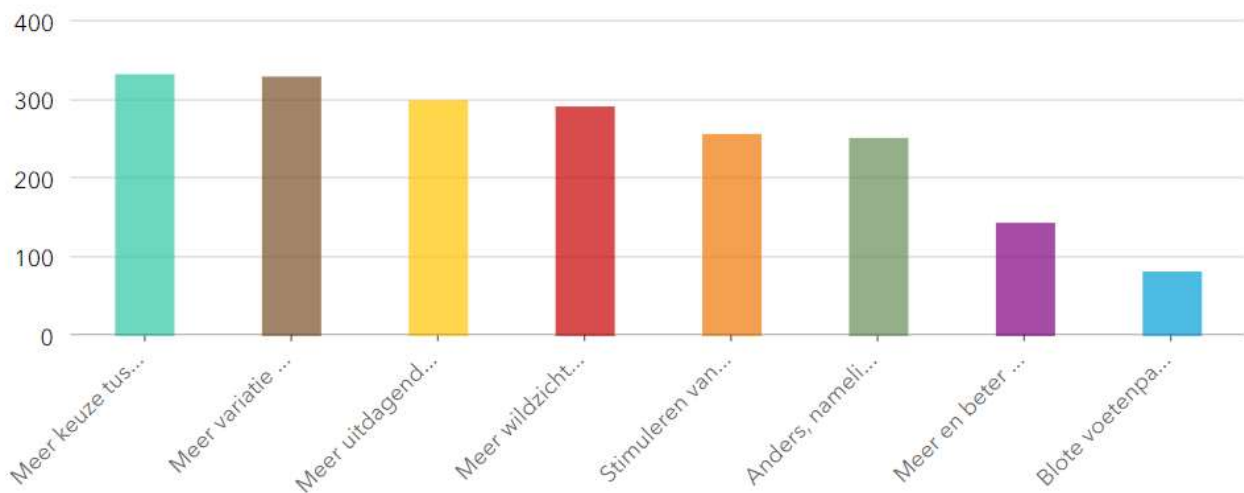
Er is gevraagd aan de deelnemers welke verbeterpunten zij graag zouden zien binnen de Eper natuurgebieden. Hierbij mochten ze meerdere antwoorden geven. Afwisseling tussen rustige en drukker bezochte gebieden is voor bijna een derde van de respondenten belangrijk (31%), net zoals meer variatie in vegetatie- en bostypes (31%). Verder zou bijna een kwart van de respondenten graag meer uitdagende struinpaden zien (28%), net als meer zichtbaarheid van wild (27%) en stimulatie van meer verschillende diersoorten (24%) in de gebieden. Een klein aandeel van de mensen zou graag meer en beter ingerichte observatiepunten willen (14%) en de aanleg van blotevoetenpaden (8%).

Bijna een kwart van de deelnemers heeft bij de optie 'Anders, namelijk' aangegeven welke verbeterpunten zij nog meer belangrijk vinden voor hun beleving. 75 respondenten hebben juist aangegeven dat zij geen verbeterpunten zien voor de Eper natuurgebieden.

Veel van de verbeterpunten gaan over duidelijkere zonering in het gebied. Een redelijke groep respondenten geeft aan dat ze meer scheiding tussen fietsers, ruiters en wandelaars zouden willen zien (26). Ook wordt relatief veel genoemd door respondenten (28) dat ze een duidelijker hondenlosloopbeleid willen: 14 respondenten zeggen dat ze minder loslopende honden willen, terwijl 14 andere mensen aangeven dat ze graag meer of betere hondenlosloopgebieden zouden zien. 9 deelnemers geven aan dat ze het ruiternetwerk uitgebreid willen zien worden. Ook hier wordt nog genoemd dat er geen paden afgesloten zouden moeten worden (9).

In relatie tot natuurbeheer worden ook een aantal verbeterpunten genoemd. Minder ingrijpen in het bos in de vorm van kappen of wildbescherming is gewenst (17), net als het terugdringen van de wolf in de gebieden (17). Ook wordt beter onderhoud van de wandelpaden genoemd (9), net als beter onderhoud van de heide in de vorm van tegengaan vergrassing en opslag verwijderen (6). Het algeheel verhogen van de natuurwaarden wordt ook genoemd door 9 respondenten.

De volgende reacties zijn ook enkele keren genoemd: meer toezicht/handhaving, minder bemoeienis van de gemeente,, minder gemotoriseerd verkeer, meer informatie over het gebied/natuurdoelstellingen, beter wildbeheer en ruimte voor evenementen (NK gravel, Eper Paardenvierdaagse).

Uitkomsten bewonersenquête recreatiezonering gemeente Epe

Antwoorden	Aantal	Percentage
Meer keuze tussen rustige en drukker bezochte gebieden	333	31,24%
Meer variatie in vegetatie- en bostypes	330	30,96%
Meer uitdagende struipaden	300	28,14%
Meer wildzichtbaarheid	292	27,39%
Stimuleren van meer diersoorten	257	24,11%
Anders, namelijk:	252	23,64%
Meer en beter ingerichte observatiepunten	144	13,51%
Blote voetenpaden aanleggen	82	7,69%

3 Conclusies

Uit de enquête blijkt dat het gebruik, beleving en wensen van de bezoekers van de bossen erg divers is. Dit levert op een aantal vlakken tegenstellingen op. Toch zijn er wel overkoepelende conclusies te trekken.

De waardering van de bossen is erg hoog. Dit betekent dat mensen over het algemeen genieten van de bossen zoals ze nu zijn en waardering hebben voor het beheer.

Als het gaat om het eventueel aanpassen van de padenstructuur (lees: het mogelijk verwijderen van paden ten behoeve van de richtlijnen van de recreatiezoning) valt op dat bijna 60% hier niet negatief tegenover staat. Uiteraard wil men wel op een prettige en passende manier de bossen kunnen bezoeken, maar men pint dat niet vast op het behoud van de huidige situatie.

Er komt duidelijk naar voren dat veel bezoekers nadrukkelijk ook voor het wild komen. Wildbescherming en wildzichtbaarheid vinden zij belangrijk. Het verbeteren of meer faciliteren van de mogelijkheid om wild te zien kan daarmee als aandachtspunt worden aangemerkt.

Wat betreft de padenstructuur valt op dat men de voorkeur heeft voor afwisseling tussen type paden. Daarnaast graag (meer) op struinpaden loopt en het fijn vindt om van gemarkeerde routes gebruik te maken. Ook zijn er geluiden dat mensen graag zouden willen kunnen kiezen tussen minder druk bezochte stukken (met minder voorzieningen en paden) en drukker waar wel een ruim aanbod van routes en paden is. Tot slot vindt men het prettig andere gebruikers van het bos niet (te veel) te zien. Smallere, aan weerszijden begroeide struinpaden kunnen daarbij helpend zijn, tegelijkertijd kunnen mensen op smallere paden minder goed naast elkaar lopen en zijn deze ook minder begaanbaar voor mensen die minder goed ter been zijn of gebruik maken van een rollator of scootmobiel. Het is dus van belang daarin variatie te creëren zodat er voor elk wat wils is.

Algemeen spreekt uit de enquête dat mensen uit de verschillende gebruikersgroepen relatief veel last van elkaar hebben, vergroting van begrip voor elkaar wordt genoemd als aandachtspunt, maar ook de behoefte om meer scheiding of zoning tussen de groepen te creëren.

Het hondenlosloopbeleid en de mogelijkheid de hond uit te kunnen laten wordt door meerdere mensen benoemd, zowel vanuit de groep die de mogelijkheid wil hebben hun hond los te laten als uit de groep die loslopende honden niet op prijs stelt en daar graag maatregelen voor genomen ziet worden. Het hondenlosloopgebied op de Renderklippen ligt op terrein van zowel de gemeenten Epe als Heerde. Hoe dat in de toekomst wordt geregeld zal samen met de gemeente Heerde worden bekeken in een apart traject waarbij ook weer belanghebbenden en bewoners zullen worden betrokken. Het hondenlosloopbeleid in de Eper bossen wordt daarom nu niet behandeld of besproken, aangezien dat overkoepelend met de gemeente Heerde zal worden afgestemd. Wel zullen de reacties in deze enquête met betrekking tot honden en hondenlosloopbeleid dan worden meegenomen.

Borgman Beheer Advies

Hollandseweg 7h
6706 KN Wageningen

☎ +31 (0)317 - 76 90 45
✉ info@borgmanbeheer.nl
💻 borgmanbeheer.nl